

Narodowy
Program Rozwoju
Czytelnictwa
2.0

DROGA DO BIBLIOTEKI JEST BLISKO

DIAGNOZA ZASOBÓW I POTRZEB KULTUROWYCH
MIESZKAŃCÓW
GMINY KOŁBIEL

SPIS TREŚCI

O PROJEKCIE.....	3
DIAGNOZA	5
METODOLOGIA	5
KOŁBIEL.....	6
BIBLIOTEKA rys historyczny	8
WYNIKI.....	10
WAŻNE MIEJSCA	10
ASY.....	13
POMYSŁY.....	15
CZAS WOLNY	20
ULUBIONE FORMY SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU	21
NAJCHĘTNIEJ ODWIEDZANE WYDARZENIA KULTURALNE	22
GDZIE?	22
BIBLIOTEKA	23
KTO KORZYSTA Z BIBLIOTEKI.....	23
JAKIE DZIAŁANIA SĄ WAŻNE W DZIAŁANIACH LOKALNEJ BIBLIOTEKI?	24
BIBLIOTEKA BUDYNKÓW	25
WNIOSKI i rekomendacje	25

O PROJEKCIE

W 2023 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Kołbieli uzyskała dofinansowanie z

NARODOWEGO PROGRAMU ROZWOJU CZYTELNICTWA 2.0

NA LATA 2021-2025.

*PROJEKT BLISKO: BIBLIOTEKA | LOKALNOŚĆ | INICJATYWY |
SPOŁECZNOŚĆ | KOOPERACJA | ODDOLNOŚĆ*

Celem realizacji zadań w tym projekcie jest wzmocnienie roli bibliotek jako „trzeciego miejsca”. Biblioteka ma być strukturą jednoczącą społeczność lokalną działaniami kulturalnymi i przyczyniać się do rozwoju aktywnego czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze.

Nasz projekt

„DROGA DO BIBLIOTEKI JEST BLISKO”

ma służyć:

- rozwijaniu lokalnych **partnerstw**, w których wiodącym podmiotem jest biblioteka jako przestrzeń do spotkań, wspólnej pracy, działalności twórczej, promowania aktywności czytelniczej oraz odpoczynku i integracji społeczności
- wzmacnianiu **kompetencji pracowników bibliotek** w obszarze diagnozy potrzeb społeczności lokalnej
- wymianie doświadczeń z innymi beneficjentami w skali kraju;

- włączeniu nowych środowisk w działalność bibliotek i **aktywizacji społeczności lokalnych.**

W ramach projektu w okresie od 29 maja 2023 roku do 15 listopada 2023 roku podejmowaliśmy szereg działań, które służyły wpisaniu się w cele projektu. Jednym z tych elementów było przeprowadzenie diagnozy zasobów i potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Kołbiel. W niniejszej publikacji będą Państwo mieli okazję do zapoznania się z wynikami jakie uzyskaliśmy.

DIAGNOZA

METODOLOGIA

Badania prowadziliśmy od lipca do końca października 2023 roku.

Chcieliśmy poznać lepiej zasoby społeczno-kulturowe gminy Kołbiel, ale także potrzeby kulturowe mieszkańców oraz skorelować je z ofertą i możliwościami naszej instytucji.

Postanowiliśmy w naszych badaniach zastosować metody mieszane w celu uzyskania spójnych i kompleksowych odpowiedzi na postawione przez nas pytania.

Z metod jakościowych wykorzystaliśmy: spacer badawczy, stand badawczy.

Przeprowadziliśmy dwa spacer badawczy z młodzieżą ze szkoły podstawowej w Kołbieli, na których uczestnicy wskazywali miejsca, w których spędzają swój czas wolny oraz proponowali swoje pomysły na działania biblioteki, które były by dla nich interesujące.

Ideą standu badawczego było mapowanie Ważnych Miejsc (kulturowo i społecznie) dla mieszkańców gminy i zbieranie proczytelniczych propozycji mieszkańców na działania biblioteki. Stand był ustawiony na targowisku gminnym, w świetlicy w Rudnie oraz na stałe w bibliotece (centrala). Zawsze obok standu umieszczaliśmy specjalnie oznaczoną urnę, do której respondenci

mogli wrzucać Asy- propozycję Aktywistów społecznych i osób posiadających jakieś talenty.

Na podstawie pozyskanych danych zorganizowaliśmy wernisaż, na którym zaprezentowaliśmy społeczności lokalnej osoby Asów oraz budynki i przestrzenie społecznie ważne w formie ceramicznej wioski. Jesteśmy świadomi niepełności pozyskanych danych, dlatego na wernisażu umożliwiliśmy uczestnikom dopisywanie osób i miejsc.

Dzięki wsparciu partnerów ze szkół podstawowych zabraliśmy też pomysły od liczniejszej grupy przedstawicieli młodzieży oraz ich „typy” ważnych społecznie i kulturowo osób.

Z metod ilościowych zdecydowaliśmy się na zastosowanie ankiety w wersji papierowej oraz on-line. Ankieta w wersji papierowej była kolportowana w bibliotece oraz jej filiach, w Urzędzie Gminy, na zebraniach sołectkich, w lokalnych szkołach podstawowych oraz na organizowanych przez GBP w Kołbieli wydarzeniach np. Wakacje z biblioteką, Dożynki, Narodowe Czytanie. Wersja online była dostępna na naszej stronie internetowej. W ankiecie, w sumie wzięło udział 459 respondentów.

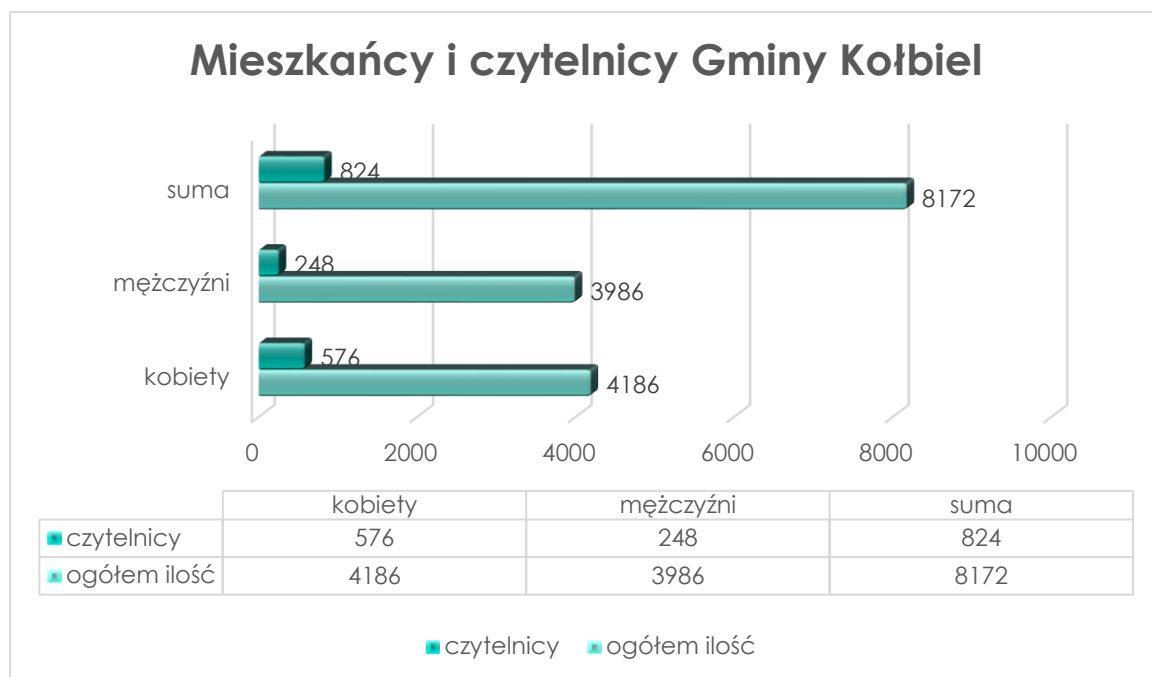
Przeprowadziliśmy też analizę danych zastanych. Bardzo pomocna okazała się współpraca z Urzędem Gminy, dzięki której udało nam się pozyskać niezbędne dane dotyczące struktury ludności, działających organizacji pozarządowych i innych „twardych” danych.

KOŁBIEL

Gmina Kołbiel położona jest w południowo – wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie otwockim. Graniczy

z powiatem mińskim oraz powiatem garwolińskim, posiada dogodnie położenie w rejonie ważnych szlaków komunikacyjnych (drogi krajowe nr 17 i nr 50). Kołbiel leży w odległości około 20 km od Otwocka, Mińska Mazowieckiego i Garwolina oraz około 50 km od Warszawy. Gmina Kołbiel to gmina wiejska, która obecnie straciła swój rolniczy charakter.

W Gminie Kołbiel w roku 2023 (stan na 14 listopada 2023 roku) mieszka 8 172 w mniej więcej równym rozkładzie mężczyzn i kobiet.

Większość mieszkańców pracuje zawodowo w zakładach położonych zarówno na terenie gminy Kołbiel jak i w sąsiednich gminach i miastach. Obecnie Gmina Kołbiel jest atrakcyjnym miejscem przyciągającym nowych mieszkańców, osiedlających się na stałe lub przebywających okresowo (działkowicze, letnicy) .

BIBLIOTEKA RYS HISTORYCZNY

Jedyną samorządową instytucją kultury działającą na terenie gminy Kołbiel jest Gminna Biblioteka Publiczna.

Powstała w 1950 roku i była centrum kulturalnego życia wsi i gminy. Działała nie tylko jako biblioteka, pełniła także rolę świetlicy wiejskiej. Obok księgozbioru funkcjonowała sala wyposażona w radio i telewizor, które były wielką atrakcją przełomu lat 50-tych i 60-tych ubiegłego wieku dla wielu mieszkańców. W Bibliotece przeprowadzano konkursy czytelnicze, wspólne czytanie lektur szkolnych, które w tym czasie nie były tak dostępne jak dziś, organizowano spotkania z pisarzami.

W latach 70 -tych nastąpiła rozbudowa sieci bibliotecznej.

Po kolejnych reformach administracyjnych do sieci bibliotecznej dołączyły Gromadzkie biblioteki: w Rudzienku (1956) i w Kątach (1960 r powstania) stając się filiami kołbielskiej biblioteki.

Charakterystyczną cechą upowszechniania książki i czytelnictwa w tym okresie było tworzenie punktów bibliotecznych na wsiach. Każda placówka obsługiwała własne punkty biblioteczne – było ich na terenie gminy ponad 20, praktycznie każda wieś posiadała punkt biblioteczny.

Głównym problemem każdej placówki był brak własnego lokalu, odpowiadającemu potrzebom biblioteki. Każda z nich była wielokrotnie przenoszona, głównie do wynajmowanych prywatnych budynków. Warunki były raz lepsze raz gorsze, ale nigdy nie spełniały optymalnych wymagań stawianych bibliotekom. Problemy z ogrzewaniem, brak bieżącej wody, brak

toalety – to kwestie z którymi borykały się biblioteki jeszcze niedawno. Tracili na tym zarówno czytelnicy jak i prestiż placówek.

Ostatnie przeprowadzki poprawiły sytuację lokalową bibliotek :

- GBP w Kołbieli – 2000 r.- lokal w nowo wybudowanym gmachu Urzędu Gminy,
- Filia w Rudzienku - 2018 r. lokal w budynku szkoły podstawowej,
- Filia w Kątach - 2020 r. lokal w wyremontowanej remizie strażackiej.

Warunki socjalne znacznie się poprawiły, natomiast wielkim utrudnieniem dla czytelników jest fakt, że każda z bibliotek została umieszczona na piętrze.

Tylko budynek w Kołbieli ma podjazd dla osób poruszających się na wózku.

Kolejnym problemem, z którymi borykały się nasze placówki była niedostateczna ilość pracowników. Przez wiele lat biblioteki (główna oraz filie) miały jednoosobową obsadę. W bibliotece pracowały 3 bibliotekarki : w Kołbieli – 1 pracownik na pełnym etacie, w obu filiach – panie zatrudnione na 3/5 etatu.

Do końca 2005 roku biblioteka działała jako biblioteka samorządowa.

Uchwała Rady Gminy z 2005 r zmieniła status biblioteki i została ona przekształcona w instytucję kultury, uzyskała osobowość prawną i większą samodzielność. Nadal jednak głównymi działaniami biblioteki były zadania określone w ustawie o

bibliotekach, a więc gromadzenie, opracowanie i udostępnianie księgozbioru. Sytuacja się zmieniła w 2020 roku.

Wprowadzono zmiany do statutu, które znacznie rozszerzyły katalog działań biblioteki. Zwiększony został budżet, co pozwoliło na utworzenie nowych etatów, zatrudnienie pracowników, zaplanowanie i realizowanie wielu działań na rzecz lokalnej społeczności.

Obecnie w naszej instytucji zatrudnionych jest 7 pracowników, a biblioteka pełni „de facto” rolę domu kultury.

Placówka ma w swojej ofercie wiele propozycji: tematyczne zajęcia dla dzieci i dorosłych, kiermasze, wystawy plenerowe, zajęcia cykliczne (szachy, muzyka, logika, plastyka, ceramika), wyjazdy do teatru dla dorosłych, konkursy rodzinne, lekcje biblioteczne, kiermasze, spotkania autorskie. Organizujemy imprezy plenerowe takie jak : Dożynki Gminne, Dzień Dziecka, Dzień Ziemi i wiele innych.

Biblioteka bierze udział w zewnętrznych wydarzeniach promujących Kołbiel i kulturę kołbielską.

WYNIKI

WAŻNE MIEJSCA

Dzięki przeprowadzonym spacerom badawczym oraz mapowaniu ważnych miejsc udało nam się dowiedzieć, jakie miejsca lokalna społeczność uważa za ważne i gdzie lubią spędzać swój czas wolny.

Młodzież często wskazywała, jako miejsce dla nich ważne lokalne place zabaw. Mają swoje określenia na nie: działkowy, gminny. Lubią też spędzać czas na „targowicy” (tak określany jest plac gminnego targowiska) i nad rzeką Świder. Jako miejsce wspólnego przebywania wymieniają też tereny wokół Ośrodka Sportu w Kołbieli wraz z otaczającą infrastrukturą oraz obszary wokół małej gastronomii (pizzeria, lodziarnia, kebab). Częstym miejscem spotkań jest też dla nich rynek przed kościołem oraz tzw. Żwirownia.

Osoby dorosłe częściej wymieniały w ważnych miejscach miejsca kultu: kościoły, lokalne kapliczki, ale też i budynki OSP, przy których często funkcjonują świetlice. Wymieniali także place zabaw i altany, pomniki np. Grób nieznanego żołnierza.

Dla dorosłych ważne są też miejsca cenne kulturowo pod względem architektonicznych: Pałac w Rudnie, Pałac Zamoyskiego, Młyn hrabiego Zamoyskiego

Tu podobnie jak i u młodzieży pojawiały się odpowiedzi podkreślające miejsca zlokalizowane wokół rzeki Świder: Tarachowizna, most na Świdrze, tama na Świdrze.

Rzadko natomiast pojawiała się biblioteka jako miejsce społecznie, bądź kulturowo ważne.

ASY

W ramach badań mieszkańcy wytypowali 37 sylwetek osób, które uważają za ważne z punktu widzenia aktywności społecznej lub kulturowej. Mamy świadomość niekompletność tych wyników. Na

naszej „mapie” ciągle ujawniają się osoby o różnych talentach i aktywnie działających na rzecz społeczności lokalnej. Byli to członkowie KGW, OSP, lokalni artyści i osoby piastujące ważne społecznie funkcje takie jak wójt, czy proboszcz.

Ważnym zasobem społecznym gminy Kołbiel są Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Z naszych obserwacji wynika, że bardzo często KGW i OSP z jednej miejscowości współpracują ze sobą, dzielą się zasobami i razem działają na rzecz lokalnej kultury i integracji społecznej. Rzadko natomiast organizują coś w połączeniu z KGW lub OSP z innej miejscowości.

Na terenie gminy zrzeszonych jest aż 9 Kół Gospodyń Wiejskich i 9 Ochotniczych Straży Pożarnych.

KGW Rudno „Pasjonaci”

KGW Władzin „Władzinianki”

KGW Rudzienko „Szminką malowane”

KGW Gadka „Gadczanki”

„KGW Kąty

KGW SęPOCHÓW

„SęPOCHOWIANKI”

KGW Radachówka „W dolinie
Świdra”

KGW Teresin „Teresianki”

OSP Kołbiel

OSP Kąty

OSP Gadka

OSP Rudzienko

OSP Lubice

OSP Rudno

OSP Sufczyn

OSP Teresin

OSP Chrosna

Na terenie gminy działa także „Klub Seniora Zawsze Młodzi” zrzeszający osoby w wieku emerytalnym. Posiadają swoją siedzibę na Targowisku Gminnym. W ramach swojej działalności prowadzą amatorski zespół wokalny, zajęcia rękodzielnicze i aktywnie włączają się w wydarzenia kulturalne organizowane na terenie gminy.

Bardzo pręźnie działa tu też stowarzyszenie Klub Sportowy „Sokół”, który swe działania ogniskuje wokół piłki nożnej i imprez wspierających aktywność ruchową.

Warto też zwrócić uwagę na Fundację Moniki Gawrylak dla Kultury i Rozwoju Osobistego BYĆ WIĘCEJ, której siedziba znajduje się w budynku Pałacu w Rudnie. Celami statutowymi fundacji są:

- wspieranie i promocja twórczości artystycznej tworzenie warunków dla rozwoju zawodowego artystów,

- inicjowanie i organizacja przedsięwzięć artystycznych, wychowanie nowych pokoleń twórców i odbiorców sztuki

- podniesienie świadomości w zakresie dóbr dziedzictwa kulturowego, wspieranie rozwoju osobistego człowieka poprzez różnorodne formy edukacji i samorealizacji osobowej,

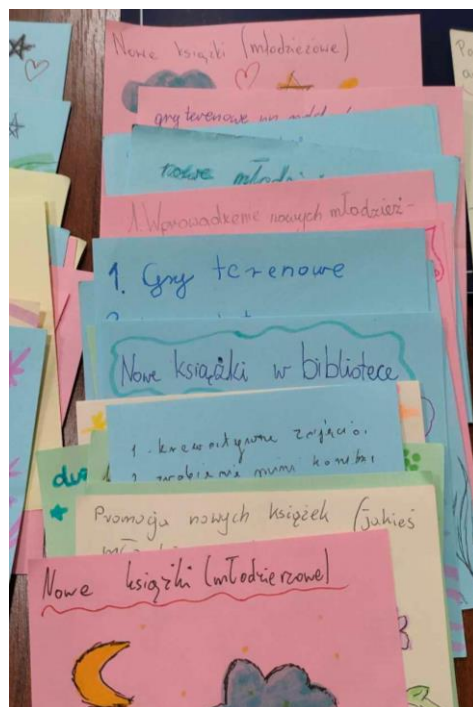
-działanie na rzecz osiągania wysokich kwalifikacji osobowościowych i moralnych człowieka, udzielanie wsparcia umożliwiającego samodzielne życie i uczestnictwo w życiu społecznym.

Działania fundacji są szeroko znane społeczności miejscowej. Szczególnie miło są wspomniane imprezy plenerowe, które zreształy artystów z całej Polski wokół kultury.

POMYSŁY

W ankiecie pytaliśmy badanych o to, czego im brakuje w ofercie lokalnych instytucji kultury. Odpowiedzi w znacznej mierze pokrywały się lub korelowały z odpowiedziami jakie uzyskaliśmy ze standu badawczego, gdzie prosiliśmy o napisanie swoich pomysłów na działania biblioteki.

Najczęściej pojawiającymi się pomysłami respondentów, zarówno z ankiety (pytanie czego ci brakuje w ofercie lokalnych instytucji kultury), jak i tablicy życzeń były pomysły wokół obszarów:

KINO - często w odpowiedziach pojawiała się potrzeba kina plenerowego lub samego kina. Kino pod chmurką, kino letnie, plenerowe to różne nazwy, które pojawiały się w odpowiedzi na pytanie czego brakuje Ci w ofercie lokalnych instytucji kultury. Część odpowiedzi dotyczących kina wiązała się także z wyjazdami, którym poświęciliśmy osobny ustęp.

GRY TERENOWE wielokrotnie u badanych pojawiały się odpowiedzi, które w jakiś sposób wiązały się z szeroko pojętą grą terenową. Odpowiedzi jakie padały to: gry terenowe, gry na orientację, podchody, Odznaka Turysty Kołbielskiego (książeczka + stemple u sołtysów, po zebraniu wszystkich odznaka od GBP), zajęcia z survivalu i przetrwania, podchody historyczne, wyprawy leśne na orientację. W połączeniu z tym, że

WYJAZDY pomysły te wydają się podkreślać bariery komunikacyjne z jakimi borykają się mieszkańcy gminy. Gmina jest bardzo rozległa i słabo skomunikowana z większymi ośrodkami miejskimi. Brak auta często jest równoważne z wykluczeniem możliwości wzięcia udziału w wydarzeniach. Ta potrzeba społeczności lokalnej ma potwierdzenie w organizowanych przez bibliotekę wydarzeniach, gdzie zaobserwowaliśmy najwyższą frekwencje i zainteresowanie uczestników szeroko ujętymi „wyjazdami”. Respondenci są zainteresowani zorganizowanymi wyjazdami autokarowymi do instytucji kultury takimi jak: teatry/kina/muzea/sale zabaw/ rodzinne parki rozrywki.

Pojawiały się także pojedyncze pomysły wyjazdów na basen, do związku niewidomych.

Jednym z głosów była potrzeba zapewnienia taniego transportu na imprezy dla seniorów i matek z dziećmi.

POTAŃCÓWKI- na pytanie czego brakuje Ci w ofercie lokalnych instytucji kultury pojawiały się także głosy o potańcówkach. Posiady z muzyką na żywo to element tradycji lokalnej kultury. Potańcówki, które integrują lokalną społeczność wokół posiadanego dziedzictwa to ciągle żywa tradycja w rejonie Kołbieli. Imprezy zogniskowane wokół ludowej muzyki organizują zarówno KGW jak i GBP w Kołbieli. Lokalna społeczność, mimo to zakomunikowała w trakcie badań potrzebę brania udziału w takich wydarzeniach.

WARSZTATY RĘKODZIELNICZE/PLASTYCZNE zarówno młodzież, jak i dorośli wskazywali na obszar warsztatów/zajęć dla różnych kategorii wiekowych. Wśród pomysłów można było odnaleźć między innymi takie jak:

- Wycinanki
- Ceramika
- Malowanie bluzek farbami
- Szycie
- Robienie mydełek
- Szydełkowanie
- Robienie biżuterii z makaronu
- Robienie bombek i ozdób na Boże Narodzenie
- Krawiectwo
- Robienie pluszaków, skarpet
- Robienie prac jedzeniem
- Rysowanie kawą
- Lepienie z ciastoliny
- Prasowanki z koralików

- Ceramika
- Wszywanie wzorów na chustach
- Rysowanie na płótnie

Padło też sporo pomysłów typowo czytelniczych. Na przykład w propozycjach młodzieży wielokrotnie pojawiała się potrzeba na zakup nowości młodzieżowych i organizację spotkań autorskich (niestety nikt nie wymienił autora z którym chciał by się spotkać). Rzadziej padały propozycje organizacji konkursów czytelniczych, organizacji kółka czytelniczego, czy integracyjnych spotkań przy komiksach. Wśród dorosłych padły odpowiedzi o zakup ciekawszych książek z dziedziny wojennej i szpiegowskiej oraz powiększenie księgozbioru z dziedziny handlu i biznesu.

Pojawiły się też adnotacje odnoszące się do funkcjonowania biblioteki takie jak stworzenie listy „życzeń” nowych książek i organizowanie większej ilości wydarzeń w weekendy.

Mimo, że w oczekiwaniach wobec biblioteki według opinii respondentów tworzenie przestrzeni do pracy zdalnej nie powinno być zadaniem priorytetowym biblioteki, to jednak w pytaniach otwartych wybrzmiała ta potrzeba.

Interesujące też, że respondenci zgłaszali brak Domu Kultury

Innymi ciekawymi propozycjami mieszkańców na inicjatywy biblioteki były:

- Dzień cosplaya
- Edukacja prawna dla dzieci, młodzieży, dorosłych
- Festiwal pierogów
- Festyn dla dzieci

- Imprezy dla singli
- Konkurs talentów
- Kącik gamingowy
- Kurs pierwszej pomocy
- Lekcje makijażu
- Lody tajskie
- Nauka gry na akordeonie
- Nocna obserwacja nieba, spotkania o kosmosie
- Nocowanka w Gminie, pidżama party, bitwa na poduszki
- Planszówkowe popołudnia, granie w planszówki
- Półkolonie dla dzieci
- Spacer ornitologiczny, spotkanie z ornitologiem
- Spotkanie : tematyczne, profilaktyczne
- Spotkanie z Anną Marią Wesołowską
- Spotkanie z myśliwymi
- Turniej fortnite
- Warsztaty dla mam i tatusiów
- Warsztaty jak zadbać o siebie
- Warsztaty kulinarne z profesjonalnym kucharzem
- Warsztaty teatralne
- Zabawa proszkami holi
- Zajęcia przeciwko przemocy domowej
- Złoty aut, sprzętu rolniczego, rowerów, motorów

Pojawiały się też liczne pomysły wokół różnych dziedzin sportu:

- Zumba lub fitness dla dorosłych
- Zajęcia na których będziemy jeździć na rolkach
- Rajd konny
- Wycieczka rowerowa

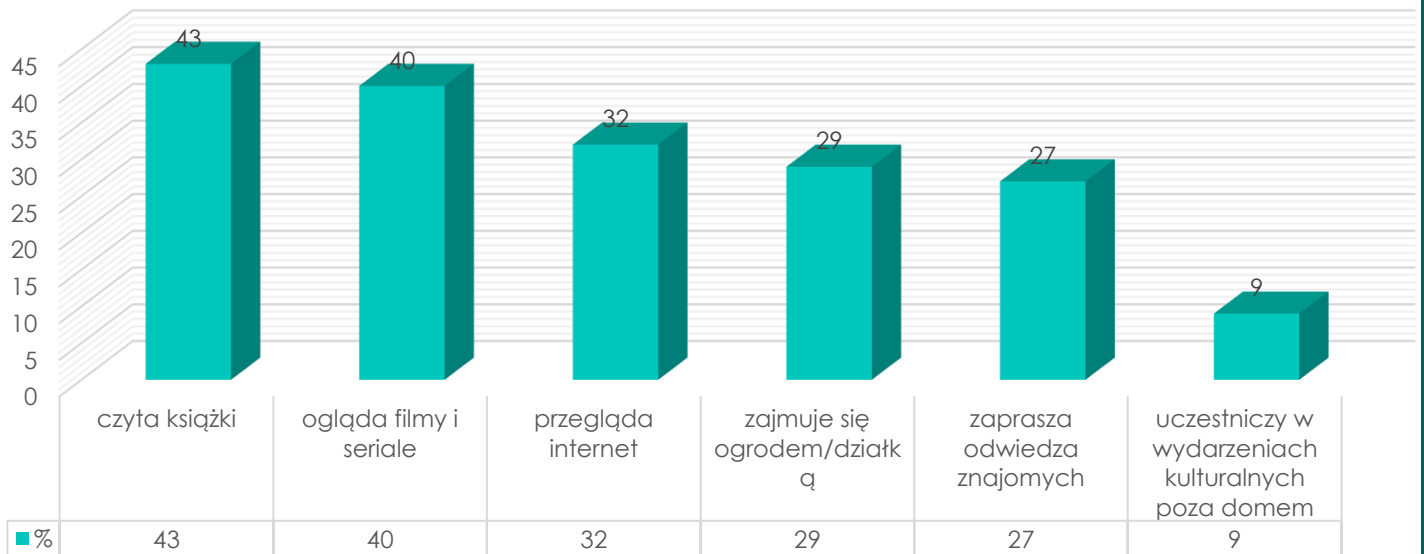
- Wypożyczalnia hulajnóg, rowerów
- Wycieczki ekstremalne
- Zawody sportowe x6(siatkówka, jazda na rolkach, koszykówka)
- Paint ball
- Lekcje poloneza
- Wycieczka rowerowa
- Zajęcia z Nordic Walking
- Warsztaty taneczne
- Zajęcia z survivalu i przetrwania

CZAS WOLNY

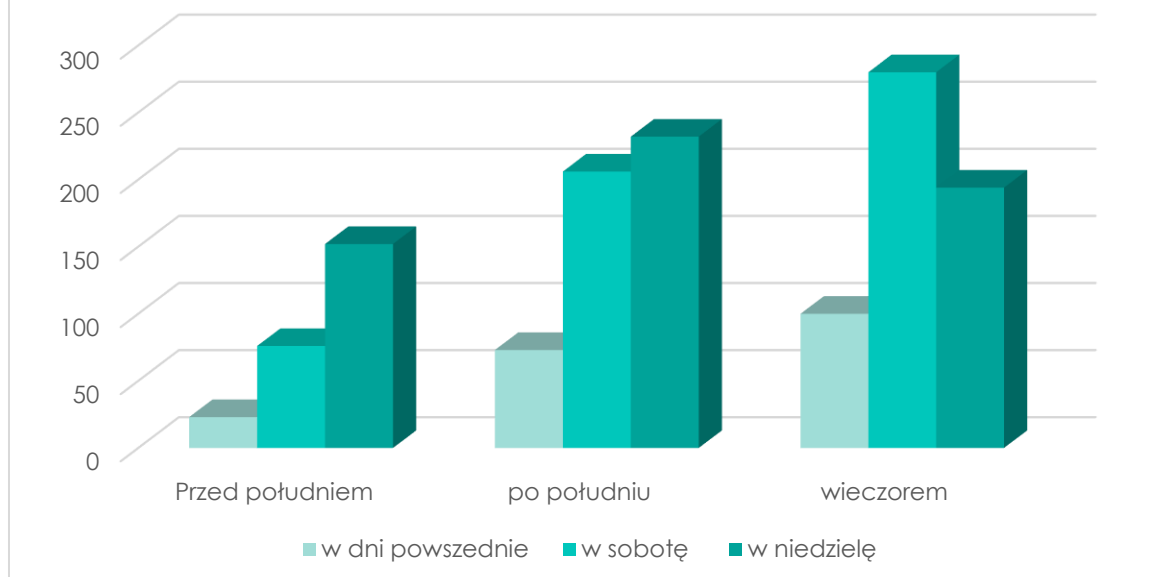
Z badań przeprowadzonych przez bibliotekę wynika, że aż 70% określa w subiektywnym odczuciu średnio lub mało czasu wolnego. Najwięcej czasu wolnego mają seniorzy. Respondenci swój wolny czas spędzają głównie z rodziną, chociaż co czwarty ankietowany wybrał, że zależy to od wydarzenia.

Najlepszy czas na branie udziału w wydarzeniach kulturalnych to dla respondentów sobotnie i niedzielne popołudnia i wieczory. I o ile w sobotę lepiej żeby wydarzenia odbywały się wieczorem, to w niedzielę lepszą porą jest popołudnie.

ULUBIONE FORMY SPEDZANIA CZASU WOLNEGO

KIEDY MOŻEMY BRAĆ UDZIAŁ W WYDARZENIACH?

ULUBIONE FORMY SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU

Respondenci naszego badania najchętniej w wolnym czasie czytają książki lub oglądają filmy i seriale. Około 32% przegląda internet. Niewiele mniej bo 29% zajmuje się w czasie wolnym ogrodem lub działką. Jest to szczególnie sposób spędzania czasu wolnego, na który powinniśmy zwrócić szczególną uwagę w trakcie planowania oferty biblioteki. Prawie 1/3 ankietowanych w wolnym czasie po prostu spotyka się ze znajomymi.

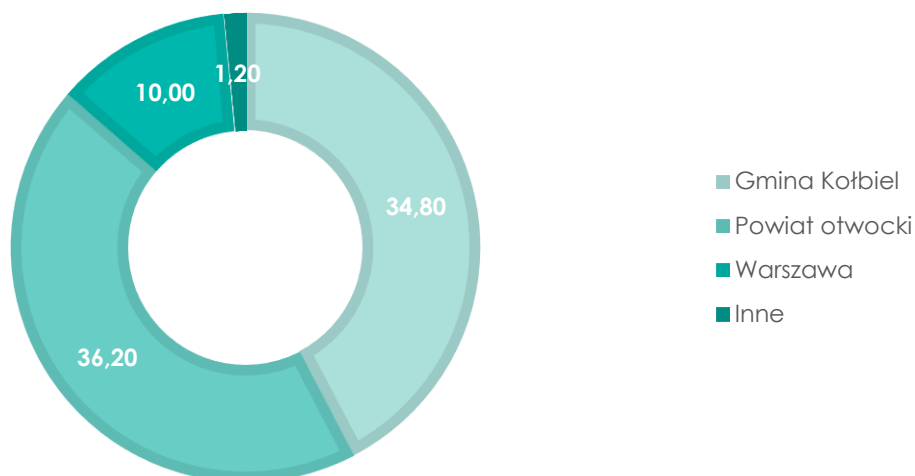
NAJCHĘTNIEJ ODWIEDZANE WYDARZENIA KULTURALNE

Uczestnicy badania wskazują, że najchętniej z wydarzeń kulturalnych wybierają festyny, pikniki i jarmarki. Drugie miejsce zajmują koncerty, a na trzecim plasuje się kino. Co piąty ankietowany uznaje spacer tematyczny/wycieczki i teatr jako najchętniej odwiedzane wydarzenia kulturalne.

GDZIE?

Największa część ankietowanych (36%) jeżeli uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych robi to na terenie powiatu otwockiego, na drugim miejscu jest teren gminy Kołbiel, a na trzecim miejscu (10% respondentów) wybiera Warszawę.

GDZIE NA WYDARZENIA KULTURALNE

BIBLIOTEKA

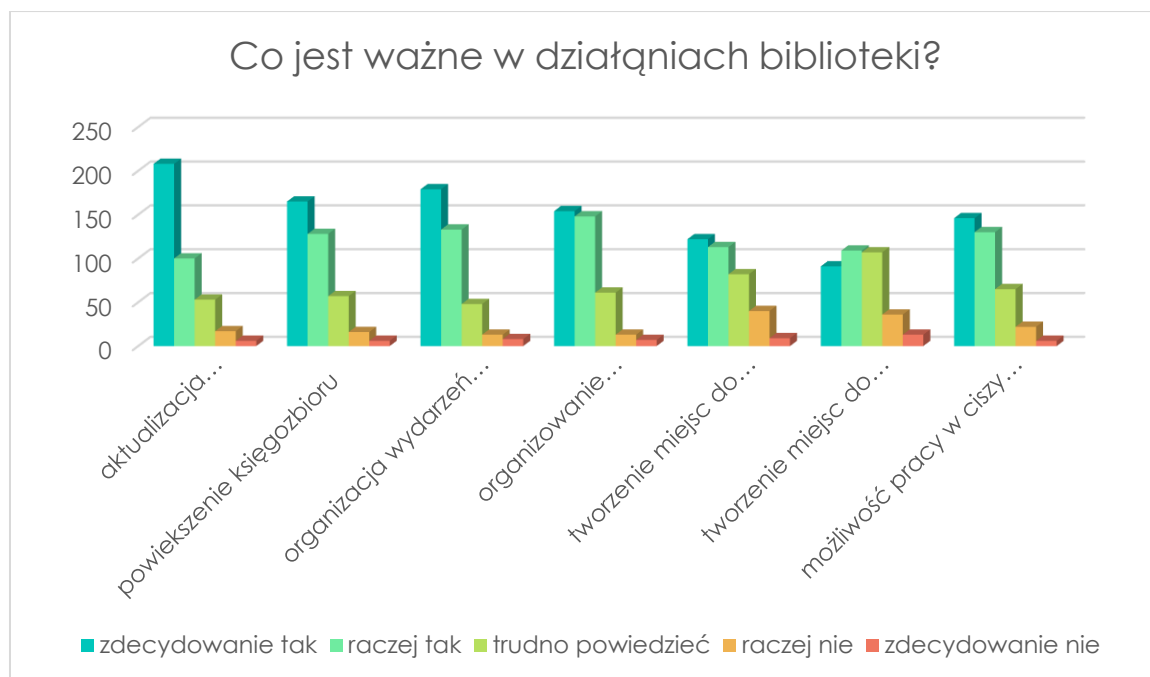
KTO KORZYSTA Z BIBLIOTEKI

Na dzień 15 listopada 2023 do naszej biblioteki było zapisane 857 osób, z czego 845 to aktywni czytelnicy.

Najbardziej liczną grupą czytelników są dzieci do 18. roku życia oraz osoby w wieku 36-49 lat. Osoby w wieku 19-25 to najmniej liczna grupa korzystających z naszej biblioteki. Po 8% stanowią czytelnicy z grup wiekowych 26-35 i 50-64. Osoby powyżej 65. roku życia to 12% naszych czytelników.

Wpływ na takie wskaźniki może mieć brak szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie gminy. Młodzież musi dojeżdżać do szkół ponadpodstawowych w Mińsku Mazowieckim lub Otwocku. Także osoby studiujące zmuszone są do kształcenia poza terenem gminy.

JAKIE DZIAŁANIA SĄ WAŻNE W DZIAŁANIACH LOKALNEJ BIBLIOTEKI?

Z odpowiedzi respondentów wynika, że najważniejszą sferą działalności biblioteki dla mieszkańców gminy Kołbiel jest organizacja wydarzeń kulturalnych dla dzieci. Niemalże tak samo ważne jest dla mieszkańców uzupełnianie księgozbioru o nowości wydawnicze. Natomiast sfery takie jak powiększanie księgozbioru, zapewnianie przestrzeni do pracy lub odpoczynku są mniej ważne. Co ciekawe możliwość korzystania z biblioteki w ciszy jest ważniejsza niż stworzenie przestrzeni do pracy, czy odpoczynku.

Kwestia organizacji wydarzeń kulturalnych dla dorosłych jest ważna niemal tak samo jak organizacji wydarzeń dla dzieci.

BIBLIOTEKA BUDYNEK

W ankiecie pytaliśmy też o to, czy biblioteka powinna mieć swój własny budynek. Aż 59% respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie. Kwestia braku komfortu przestrzennego wybrzmiewa też od uczestników organizowanych przez nas wydarzeń kulturalnych.

Problemem jest też usytuowanie zarówno centrali, jak i filii na piętrach, przy czym w filiach nie istnieją udogodnienia architektoniczne w kwestii dostępności tych pomieszczeń. Natomiast w budynku Urzędu Gminy w Kołbieli, w którym mieści się GBP w Kołbieli istnieje winda, która umożliwia dostanie się na piętro, na którym znajduje się biblioteka.

W związku z tym, że biblioteka jest jedyną samorządową instytucją kultury na terenie gminy i, że boryka się z niedogodnościami lokalowymi, to jej działania muszą być nastawione na współpracę. Determinuje to powstawanie sieci partnerstw, dzięki którym jest możliwe połączenie zasobów biblioteki i partnerów. Liczne KGW i OSP działające na terenie gminy tworzą szeroki wachlarz możliwości współpracy.

Z drugiej strony sprawia, to że mamy trudności w budowaniu wizerunku biblioteki, jako „trzeciego miejsca”

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Oczekiwania mieszkańców wobec biblioteki jednoznacznie pokazują, że działalność biblioteki nie może się ograniczać do sfery wspierania czytelnictwa w jej podstawowym wymiarze.

Organizacja wydarzeń kulturalnych powinna być takim samym priorytetem biblioteki jak działania biblioteczne.

Biblioteka powinna zatem kontynuować działania wspierające budowanie jej wizji jako „trzeciego miejsca”, które integruje i włącza różne podmioty społeczne do działania.

Istotne, w tworzeniu oferty jest, aby wziąć pod uwagę możliwości czasowe respondentów do uczestniczenia w wydarzeniach. Najlepiej dla ankietowanych, aby wydarzenie odbywało się w sobotni wieczór lub niedzielne popołudnie. Z indywidualnych rozmów z czytelnikami, wiemy też, że osoby starsze, szczególnie Panie nie lubią uczestniczyć w wydarzeniach, gdy jest ciemno-wolą wydarzenia „za dnia”. Problemem dla nich jest też często bariera komunikacyjna- nie mają jak dojechać na wydarzenie.

Znaczący jest fakt, że praktycznie co trzeci badany deklaruje, że wolny czas spędza na pielęgnacji ogrodu/ działki. Być może powinno to mieć wpływ na organizację wydarzeń przez bibliotekę z perspektywy „kalendarza działkowca”. Jest to bowiem punkt charakterystyczny dla naszej gminy. Pozostałe formy spędzania czasu wolnego w domu tj. oglądanie filmów/seriali, przeglądanie internetu czy czytanie książek są podobne do odpowiedzi ludzi z pozostałych części kraju. Co interesujące, w odpowiedziach respondentów na to, czego Ci brakuje w ofercie lokalnych instytucji kultury i w tablicy życzeń nie pojawiały się odpowiedzi wskazujące na potrzebę wzbogacenia oferty lub księgozbioru bibliotecznego z tego działu.

Biblioteka (zarówno centrala jak i filie) borykają się z brakiem miejsca i przestrzeni. Generuje to sytuacje, w których chcąc zorganizować jakieś wydarzenie często niezbędna jest współpraca z innymi organizacjami lub instytucjami.

Ogromnym zasobem społecznym gminy są liczne Koła Gospodyń Wiejskich i Ochotnicze Straże Pożarne. Współpraca i wymiana posiadanych zasobów pozwala bibliotece na trwałe budowanie partnerstw oraz aktywizację społeczności lokalnych. Lokalni artyści i twórcy są chętni do współpracy i stale powiększa się sieć relacji na osi biblioteka- społeczność lokalna, co przynosi nowe pola współpracy i możliwości.

Z diagnozy potrzeb uczestników naszych badań przebijały się wyraźnie następujące obszary: zorganizowanych wyjazdów, gier terenowych, warsztatów plastycznych rękodzielniczych dla różnych grup wiekowych i kina plenerowego.

Dzięki diagnozie mamy świadomość, które z obszarów działalności i funkcjonowania biblioteki wymagają naszej zwiększonej troski. Cieszymy się, że nasze spostrzeżenia i przeczucia dotyczące potrzeb kulturowych mieszkańców miały potwierdzenie w wynikach diagnozy.